

ACC. N:R M. 10025: 1-10.

Landskap: Småland Upptecknat av: Fru Gods Bursen
Härad: Västbo Adress: Kvarnabo, Sm. Burseryd
Socken: Burseryd Berättat av: Densamma
Uppteckningsår: 1946 Född år 1883 i Spåbo

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fullt appar och jultante. s. 1-10.

LUF. 48.

Julklappar och Jultante.
Ett ge Julklapp började här på
orta på Attankunnarettifallet. Ja mens
mina bröder fick öca sin balsduk
i en paket inneslagna i gråpapes
och "selganssnöre" champasnöre om
paketen samt ~~og~~ adressen bröderna
Jansson, sen fick dom gissa vem
den va ifrån å då va inte svårt
fös handlans son här i Spabo basta-
de den på min far när han öppna
"döra" dörren, det var ljusst den
Julaftonkvällen så far såg vem då
va, men han sprang ju så fort
benen bar honom och så ingen kunde
"hinna" "ta fatt" honom. Den som
kastade in Julklapp fick ej låta ta
sig, eller visa vem han va.

Det var ej skams att "låta" låta se "fångas"
eller "tass". "La då öppna" gären "gärdar"
så sprang dom så "föt" "fort" "bana" be-
nen var dom och fanns "skog" sköer
i "närheten" "närheten" så gömde dom sig
där i buskarna, alla köp di ner
bakom "stana" stenar eller "tues"
"tuor". Halsduk kallade vi bön-
halsduk för han var "bunnen" "stickad"
å så för att den bars om halsen, vi-
trades och knyttes. Ramsa.

Ja sparang för brinnande livet
nå ja kastade i Julklappen. För
alla husets folk kom efter den som
stängde paketerna för att "gensköt"
springa om honom och gena så han
ej kom undan, paketerna öppnades
först senare.

I slutet på artonhundratalet var då huvudsakligen barna som fingo Julklapp, i mitt "hem" ^{"barn"} gavo aldrig föräldrarna varandra Julklapp men vi bars fingo något nytt klädesplagg eller sko men då va inte vatt är för då "räkte" inte pengarna te. Styvorna "tydde" inte till. Julklappsskrinmen började inte "för" "för än" i början på nittahundratalet 19 århundradet. Gåvor kallades Julklapp.

Julklappsskrin.

1. Då ä riktigt skamt att "vinga" "jöinga" me fram, nu "medan" "männ" i "linda" "läna" ja "legges" "ligges"; men för ja former blott, så se då kännas gott, för "de" "dig" i rusket "vader" "vär", få skyddat dina "kläder" "kläer".

Paketet va ett kappsty till me å ja
"sulle" "skulle" själv gissa va ~~själv~~
~~gissa~~ va då va. Detta var Julapton
1907. En gåva av min matmoder
Doktorinnan Lindgren histareed.

2 Ja sammat må flit under kvällarna
länga, med tanke på far min styg-
nen å många, ja hoppas och längtar
att Julklappen min, måtte ferdya
ditt bord och glädja ditt sinn,
när du tänker på Svea din.

Detta var en skrivbordsmatta
ifrån en dotter till sin far.

3 En bokstav kan bli mycket, ja även
till ett smycke, då duga kan,
minsann. Då va å "bross" "brock"
ja fick å Svea Lindgren samma
Jul som förut.

4. Här jag kommer för att skylta,
emot nordanvindens kylta,
dina söta fingras små.
Gammalt (säger nog, ordspråk)
kalla händer varma hjärtan,
men hur gick det med vårt höysa
om vår äke helt brann upp.

Detta var ett par handskar från
Svea till sin guvernant Lillie Ahreson

5 Det är ej roligt att utan make vara,
så tänker inte ungdomen bara,
nej, var och en vill sin make ha!
Om de ska vara riktigt bra.
Detta var ett par vantar.

6 De rån du uti livet gör
förkasta ej till baks dem för.
ett de likt hugskott ej bortfara,
hos mig du kan dem väl bevara.
En notisbok.

Julklappesutdelning

Jul: 4 var sabborde dukat på julaftonens "ettermiddag" eftermiddag med kaffe och kakor. Det firaste som fanns i huset togs alltid fram då. Då satt husbonde och dräng matmodes och pigga jämte barnen om det fanns några vid samma bord i matsalen, föräster den enda gång på året när kaffet draks gemensamt. Tjänarna åt alltid vid "köksbordet" "tavla" i köket, där kaffet var druket dukades det bort och gotttälrickar togs fram jämte stora skådar äpfelen, apelsiner, vindruvor, dadlar, fikon, nötter och krakrussin samt choklad och karameller, allt detta var i den gamla goda Tia innan vi viste af några krig. Medan vi

satt å snaskade och åte kom "Tomten"
så kallas "Jultomten" här, knackade och steg
in med en "stav" käpp i ena "hänna" "handen"
en stor full "säck" "påse" på ryggen hälsade
och frågade om det finns ~~flacka~~ "flacka onga"
"stygga barn i huset och alla med en
hunn svarade nej, för var då man i
huset som va stygger skulle han smaka
på Tomtens käpp i stjärten ina Jül-
klappesutdelningen började. I hemmen
måste alla barna va snälla före Jül för
annars fick de hänga på Jülakroken
Jülafton, det hängdes en krok mitt i
taket å så knöts ett band under arma-
na på den som skulle hängas upp och
sen hakades bandet fast i kroken
den hängde å dingrade och kunde inte
komma loss.

Tomten plockade upp julklapparna en och en i säcken och gav till dem som skulle ha dem tills säcken var tömd, tackade sade adjö och gick. Där som var små barn blev det gråt och skrik i rädsla för Tomten. Sen va då te å läsa, vers å gissa vem som hade givet julklapparna och så öppnades dem under stark spänning och jublande skrattsalvor medan snask-ätningen forskatte. Men allting har en "änne;" "ända" å korven den har två, pannkakor har ingen men den går åt ändå. Kl. 7. skulle lutfisker serveras och därefter risgrynsgräten med mandelen i och den som fick den på tallriken blev gift under året, allen fick matmor den hon va ju gift, då skallade skrattsalvorna.

I början på nittonhundratalet började Tomten sina besiter här i gårdarna han var klädd i röd luva, grå lång sock, grå byxor långa, ibland har han blå kort sock, röda knäbyxor och röda strumpor, svarta lägskor samt grått långt hår rundt luvan samt ett stort långt skägg som räcker till midjan ett grå-blekt ansikte nä äj lång brokig näsa. När kallas han allti Tomten. År nittonhundrapem så ja Tomten första gången å då va ve därna Julafiringa nu ja besterevet. Det var sin matboder som var Tomte och hon va stor och grov te växten samt i 50 årsåldren så han fylde upp "kära kläerna" "manskläderna" han bar på sig.

Julbocken har endast förekommit här
nu de senaste 25 åren. Han var gjord
utar-trä klädd med "långhalm" "råghalm"
tröskad med "plåjet" "slaga", örön och
skagg utar rågrisspor samt svans
och sedan virades goda band eller rätt
klippt papper i remsor i rutor runt
kring kroppen och benen samt ikring
huvudet också och så sydde man mäska
knappar till ~~de~~ ögon på honom, och
sen smusslas han i stora rummet
där julgranen står med ett rätt filtta-
cke på ryggen och alla julklappars bund-
na fast till honom i huvudet på ryggen
i örönen och svansen så han knappast
syns. Här finns inga julspöken!
Julkort började så smått på år
mittomhundrade tre och fyra.